

Josep Pedrals fa volar pardals: “una metàfora mutant”

ENRIC BOU

Università Ca' Foscari di Venezia

enric.bou@unive.it

La poesia de Josep Pedrals (Barcelona, 1979) no ha deixat indiferents lectors i crítics. O el públic que omple locals diversos per sentir els seus recitals poètics i musicals. Ha sabut com pocs altres explotar les infinites possibilitats dels nous *social media* a través de twitter, blogs, i altres andròmines relacionades. Músic i rapsode, en una línia que el podria relacionar a J.V. Foix o Joan Brossa, molt proper a la tradició barroca, la capacitat d'oralitat i esclat verbal en la seva poesia permeten d'evocar les actuacions d'Enric Casasses. Pedrals és una veu singular en el conjunt de la literatura catalana del nou mil·lenni, que significa la inevitable ràfega d'aire fresc per una renovació a fons de la poesia catalana. Rapsode ho és en les seves actuacions a l'Horiginal, un local de poesia, en la recuperació que ha fet de la poesia barroca, com va fer el maig del 2011 al pati de l'Institut d'Estudis Catalans en un oportú recital (<http://vimeo.com/27709807>) de poesia barroca catalana, una maniobra primordial per recuperar i reivindicar la ventafocs del cànon poètic. En paraules dels organitzadors,

Escapat de l'oradura és un recital de poemes del barroc català [...] per confirmar que no fou realment una època de decadència, sinó de cadència, ressaltant que fou un temps de mescles, on es barrejava la poesia més culta amb la més popular, el català amb el llatí i el castellà, la poesia classicitzant amb la poesia degenerada, la bellesa amb la lletjor.

Ha efectuat també incursions en el teatre: amb Gerard Altaió, Eduard Escofet i Martí Sales escriví l'espectacle *Wamba va!* (<http://www.altaió.net/teatre/wamba.html>), que es pot considerar emblemàtic de l'estat de renovació de la poesia catalana. És també el líder d'un grup de rock, l'últim disc del qual és *En helicòpter. Cançons per a hooligans erudits creats i interpretats per Els Nens Eutròfics* (<http://elsnenseutrofics.bandcamp.com/>). Pedrals ha continuat així la tasca d'airejar la poesia local i ha aprofundit en un *Blitzkrieg* personal per allunyar-la de la torre d'ivori i baixar-la al carrer en un –gairebé– bany de masses, lluny del clos resclosit, elitista, que li és natural i habitual.

Josep Pedrals escriu una poesia que es caracteritza per l'ús extensiu (amb un *twist*) de les formes clàssiques com ara el sonet, d'un formalisme intensiu producte d'una habilitat (o facilitat, felicitat) en el domini del vers: «Si el vers s'extralimita / és perquè cal: el format el formata»¹. Destaca en aquesta poesia la tendència a organitzar jocs conceptuals i verbals que ni el millor perfeccionista poeta barroc hauria somiat. Usa i abusa del calembur i de la paronomàsia, amb finalitats fòniques, conceptuals, desembocant sovint en la comicitat: «Toques les tosques, taques les tasques...»². Els títols dels llibres amaguen jocs de paraules, invitacions a l'exploració. L'enginy lingüístic, el treball sistemàtic amb el diccionari i la tradició literària li fa armar sorprenents operacions amb la llengua comuna. Ell és un «*parauletes*», «algú que té un do especial en qüestió del treball paraulístic»³. L'adopció d'una perspectiva metaliterària, amb un gran aparat paratextual, que es pot relacionar amb el seu gust per l'espectacle, la performativitat, la tendència bufonesca, l'empeny a una barreja heteròclita de sexe i *rock and roll*, procacitats, descaradures, com una mena de caganer del Barroc. Aquest és el punt de partida per la construcció d'un món personal, el cicle dels *Diaris de Bolló*, en el qual pul·lulen l'heterònim Quim Porta, el personatge d'Anna Tirant, que són protagonistes dels seus llibres més importants. Heterònims que li serveixen d'escut per fomentar un diàleg constant amb la tradició: Verdagner, Foix, Estellés i –està clar!– el Rector de Vallfogona.

La poesia de Pedrals ha tingut un reconeixement, en alguns casos, amb l'advertència sobre l'excés. O la presència en el projecte literari d'ironia i enginy per al pastitx. Escriví Lluís Roda a propòsit de *El furgatori*: «hi ha excés, com és propi dels que tenen facilitat per crear. Falta contenció, límit, control: essencialització, orientació del sentit»⁴. I ho reblava amb un contundent: «Pedrals és un trobador actual, que juga a ser joglar, combinant bé el trobar lleu amb el trobar ric. Pedrals recull, col·lecciona, retalla: fa collages»⁵. Pere Gimferrer va declarar en una entrevista a *El Temps*:

El talent de Pedrals que és immens, és ara per ara un talent per a la ironia i el pastitx. En aquest cas principalment de Foix i de Francesc Pel·lagi Briz, que encara que no ho sembli és una de les fonts principals de Foix. L'únic dubte és si aquest enginy i aquesta qualitat s'aplicaran sempre només al pastitx irònic o més endavant a un altre plantejament⁶.

Són els testimonis de dues veus senyors que li donen embranzida malgrat les precaucions.

El poeta Pedrals viu entre mons i personalitats, atent a la transformació dels mitjans, ja sigui de difusió de poetes afins o de la pròpia poesia, amb una combinació de presències i absències. Present tothora en els canals socials, escrivint poesia per a diaris o ajornant el

¹ Josep Pedrals, *El Romanço d'Anna Tirant*, Castellar del Vallès, LaBreu, 2012, p. 90.

² *Ibidem*, p. 175.

³ Josep Pedrals, *Escola italiana*, Barcelona, Ed. 62, 2003, p. 42.

⁴ Lluís Roda, «Notes a propòsit d'*El furgatori* de Josep Pedrals», *Reduccions. Revista de poesia*, 95 (2009), p. 145.

⁵ *Ibidem*, p. 148.

⁶ Pere Gimferrer i Lluís Bonada, «He llegit amb gran entusiasme *El furgatori*, del poeta Josep Pedrals», *El Temps*, 01/08/2006, p. 69.

diccionari amb «Neologismes de civilitat i sensatesa per a barcelonins desvetllats» (<http://joseppedrals.wordpress.com/2014/03/10/diccionari-urba-1/>) que no són sinó calemburs enginyosos que desperten una vocació de filòleg paròdic. El mètode de treball, l'aparent dispersió, l'assortiment de mitjans que explota, explica que en la seva obra escenifiqui una crisi (o festival) d'identitats que podem associar gairebé banalment amb la condició postmoderna. La fragmentació l'inclina a la diversitat, a la varietat dispersiva. Adoptar veus diverses no impedeix endevinar declaracions de poètica sota les disfresses de les veus que adopta. Així al poema final d'*Espines de refinaments literaris*, segona secció d'*Escola italiana*, llegim:

Sóc una metàfora mutant:
de vegades instructiva,
de vegades tant se val,
de vegades ciència,
peix, geometria,
vudú, badoc, poeta...⁷

«Sóc una metàfora mutant», repetí a l'inici de *L'eutrapelista Pedrals* (<http://vimeo.com/12812615>), un documental sobre el poeta, portes obertes al Pedrals mutant, transformista, alterador, pertorbador. L'eutrapèlia és la virtut que modera els divertiments, com resa el DCVB. És a dir la virtut de no passar-se. I d'això Pedrals aparenta no saber-ne un niu.

* * *

Alguns dels llibres publicats pel poeta permeten una lectura unitària. De moment Josep Pedrals ha publicat quatre llibres: *Els buits enutjosos* (1999), *Escola italiana* (2003), *El furgatori* (2006) i *El Romanço d'Anna Tirant* (2012, Premi Lletra d'Or 2012), a banda d'una infinitud d'obres menors, col·laboracions amb il·lustradors (fins i tot amb Pilarin Bayés, a *Petita història de Francesc Pujols*), amb músics, amb altres poetes. Podem relacionar tres dels quatre llibres de Pedrals amb variants del *poioumenon* (del grec: ποιούμενον, "producte") un terme inventat pel crític Alastair Fowler per referir-se a un tipus específic de metaficció en el qual la història narrada gira entorn del procés de creació. Segons Fowler, «el *poioumenon* ofereix oportunitats per explorar els límits de la ficció i la realitat, és a dir els límits de la veritat narrativa»⁸. El gran referent és la millor novel·la de Vladimir Nabokov, *Pale Fire*, construïda com l'edició d'un poema de 999 versos, escrit per John Shade i editat pel seu veí i col·lega Charles Kinbote, el qual introdueix extensos comentaris en nota que ben poc tenen a veure amb el poema de Shade. Els llibres de poesia de Pedrals són construccions que armen un joc metaliterari, que li permet de denunciar amb ironia moltes de les convencions del sistema literari (els autors, la crítica), i organitzar un complex joc de citacions i homenatges, per construir un món personal, poblat d'heterònims, jocs conceptuals, pastitxos de la tradició.

Escola italiana és un primer pas en aquesta direcció. L'autor ens el presenta com una tria de poesia italiana editada pel famós crític Luca M. Rota i conté tres llibres. És mostra

⁷ Josep Pedrals, *Escola italiana*, p. 73.

⁸ Alastair Fowler, *The History of English Literature*, Cambridge MA, Harvard University Press, 1989, p. 372.

d'una «literatura de la tradició arrauada, un tipus de literatura juganera i esbojarrada però formalment clàssica en els seus plantejaments formals»⁹. Conté *Els quaranta jorns d'en Joan Baptista Cristossuscitat al desert*, obra de Giuseppe dei Pedrolì. El llibre col·lectiu *Espines de refinaments literaris* és una «xarada d'un grup de poetes»¹⁰, un diàleg a través de diverses veus que explica la vida d'un mestre literari inventat. El tercer és *Escrit a la pell amb gangrena*, obra d'un tal «Noi de Provençals» que «explica la història d'un que es passa una nit escrivint»¹¹. En els sonets endevinem declaracions que poden ser de poètica. Del poeta italià, o del català suplantador:

S'alimenta de bolets
i llagostes. Els sonets
són per ell la parla clara¹².

Un dels sonets que defineix la personalitat del Joan Baptista exemplifica el gust de Pedrals pel joc d'oposicions oximorístic:

Malgrat que abelluc, persona.
Malgrat que cretí, humà.
Malgrat que lleig, amb carona.
Malgrat que místic, profà.
Malgrat morrut, sols a estones.
Malgrat de mar, muntanyà.
Malgrat que fred, s'esborrona.
Malgrat que prendre, donar.
Malgrat que avar, altruista.
Malgrat decent, ... deixeu pista!
Malgrat que amb error, s'esmena.
Malgrat que aspre, fa bressol.
Malgrat tot, es troba sol.
Fins s'enyora de la hiena...¹³

El llibre pot ser llegit com un correlatiu de l'època de formació de Joan Baptista «Al desert de Calçacurta»:

Qui de tant en tant es perd
i d'ell o d'altres disgesta,
que romangui Calçacurta:
també et salves al desert¹⁴.

⁹ Josep Pedrals, *Escola italiana*, p. 7.

¹⁰ *Ibidem*, p. 10.

¹¹ *Ibidem*, p. 12.

¹² *Ibidem*, p. 21.

¹³ *Ibidem*, p. 34.

¹⁴ *Ibidem*, p. 36.

Així com sobre l'atansament des de petit a la poesia:

Van mirar-me als ulls, just a la nineta,
i el somriure estava entaforat al fons.
Van dir: “Vinga, nen, obre la boqueta!
Digue’ns què et fa gràcia!”. I, des de llavors,
que estic explicant-ho en forma de poemes¹⁵.

Algunes declaracions de poètica apunten a alguns dels pecats originals del projecte pedralsià: «S’ha de treure una opció alegre, perquè de la bajanada que ve d’optimisme és d’on neix la ironia que lliura del sermonejar, d’una comicitat vitalista en favor del bon profit i l’alegre pastoreta»¹⁶. I en un últim *tour de force* parla del procés de la creació prenent com a correlat un bosc en una nit de tempesta, però que podria ser a l’ensem el joc creat pel moviment de les lletres en la pantalla de l’ordinador:

La pinassa
cobria d’agullons el pas dels metres;
la fita era davant (coratge! sang!);
pel sotafront corrien mils de lletres
que els llamps il·luminaven, i ordenant
els signes –que regalimaven: prims,
punxants– es desxifraven mots d’alerta
que en el retruny del tro van fer-se crims¹⁷.

A través de les emboscades que para a *Escola italiana*, gaudim d’un desplegament de veus i modes poètics, d’una manera d’endinsar-se irònicament en la tradició que Pedrals amplia en els llibres posteriors.

A *El furgatori* el poeta Pedrals reconstrueix fragments del dietari de Quim Porta (“què importa”, “qui em porta”) després d’una productiva estada de recerca folklòrica al poble de Bolló. Una barreja de novel·la i dietari, *El furgatori*, fou el primer lliurament dels *Diaris de Bolló*, que amb *El romanço d’Anna Tirant* tenen la seva continuació. I que possiblement, amenaça l’autor, seran seguits amb un *Western*¹⁸. Pedrals abuseix i usa de totes les endergues –anomenades per Gerard Genette– paratextuals. És a dir tota la parafernàlia que embolcalla el text i que té com a missió (des)orientar el lector. En el llibre, ens adverteix, «trobareu alguns dels apunts dispersos» escrits per Quim Porta durant les seves estades al poble de Bolló». Són un «recull de folklore amb notes sociològiques i apunts del natural», poesia popular «sense pretensions transcendents i amb un aire marcadament eròtic»¹⁹. Els fragments del dietari de Quim Porta constitueixen un original estudi de les tradicions furgatòries d’aquesta peculiar vila de Catalunya. El lector topa, entre altres personatges, amb l’apotecari o farmacèutic i la puta

¹⁵ *Ibidem*, p. 42.

¹⁶ *Ibidem*, p. 49.

¹⁷ *Ibidem*, pp. 77-78.

¹⁸ Lluís Calvo, «Josep Pedrals: fil o gènesi d’una biblioteca», *Poetari* (Juny 2013), p. 10.

¹⁹ Josep Pedrals, *El furgatori*, Cornellà de Llobregat, La Breu, 2006, p. 5.

Cari (que també és, llegit en calembur, "apotecari"), una noia que es diu Maria Caritat, la Cari, i que exerceix la prostitució; també hi ha el Jueu Errant, conegut així perquè «va d'un cantó a l'altre» de manera erràtica. Un dels personatges amb qui dialoga Quim Porta amb més profit és un savi taoista, Ni Hen Hao Kan, el qual introdueix una sèrie de gloses de caràcter pretesament filològic, mentre la seva muller, Ni Hen Paiiao Ling, cuina menjars exquisits i manté despullada converses amb Quim Porta: «És un goig poder parlar amb una dona intel·ligent quan està nua i extasiada al teu costat»²⁰. El savi taoista fa consideracions sobre el bolitx, una planta amb la que han cuinat un àgape, citant Mossèn Alcover i Joan "Colomines"; o en un altre passatge fa un aclariment sobre el sentit del mot "amorval" al *Tirant*, el qual genera tres pàgines hilarants²¹. Altres personatges són Ginebra, el Mercader (de Venècia o València), Titus Lucreci Guia, en Proteu, l'alcaldesa que es diu Eglé i que provoca un pastitx del poema de Carner «Eglé i la síndria». Les anotacions diarístiques de Quim Porta són trufades amb fragments de poema, com aquests sobre el pecat, que troba remenant papers als arxius de Bolló:

Rebatejat d'extermi,
que no et falti el voluntari
perquè, *manu militari*,
li imparteixis el domini
des d'una mà: bufetada!
I amb l'altra mà, l'amagada,
dóna't a algun altre vici.
Dos pecats junts fan més gràcia²².

En una lectura superficial el sexe és el tema central del llibre. «Bolló és com l'ou com balla» d'un guèiser. I això es nota també en les actituds sexuals dels seus vilatans: són fogosos²³. El tema del tema. «La nostra relació ha estat una manera d'obrir-li la porta (en Porta) al món del sexe adult. Adult a cent!»²⁴. Però superada l'excusa motor de les aventures dels protagonistes de les anotacions de Quim Porta, sura la metaliteratura, la paròdia de la matèria literària, de l'escriptura, i algunes de les disciplines que treballen pacients en la difusió del text: la filologia i la crítica literària.

El llibre es tanca amb un anunci de seqüela:

Prepara't per renéixer
si acabo el repertori
perquè farem un bis.
Si el teu gemec no és queixa,
veuràs que el furgatori
et durà al paradís²⁵.

²⁰ *Ibidem*, p. 26.

²¹ *Ibidem*, pp. 68-71.

²² *Ibidem*, p. 53.

²³ *Ibidem*, p. 12.

²⁴ *Ibidem*, p. 109.

²⁵ *Ibidem*, p. 115.

El romanço d'Anna Tirant (2012) és l'últim llibre de Josep Pedrals. Segon lliurament dels *Diaris de Bolló*, aquí els mecanismes metaliteraris i paratextuals arriben al paroxisme. El llibre s'inicia amb un pròleg-carta de Quim Porta i una defensa de Pedrals. Porta li retreu a Pedrals que, amb *El furgatori*, li va escamotejar alguna cosa que exigeix un exercici de «responsabilitat moral»²⁶. L'acusa d'haver triat «una impudència de pubertat flamejant»²⁷. I Pedrals, atent i diligent amb la petició, reprèn el diàleg peripatètic amb el seu amic i contrincant i escriuen la novel·la en vers sobre les aventures d'Anna Tirant. Confessa fer d'assistent en el procés de reescriptura de la novel·la que segons Porta havia esbocinat a *El furgatori*, i servir-li d'interlocutor teòric durant les passejades pels carrers de Barcelona amb Quim Porta.

Construït amb l'estructura d'una tragèdia grega (pròleg, pàrode, cinc episodis, èxode i estàsims, i fins assistim a una anagnòrisi), explota el tòpic del viatge iniciàtic de l'heroi, completant una mena de *Bildungsroman*. El conjunt planteja una història sorprenent, que poc a poc descobrim és complementària, per matèria, els personatges i els coautors, de *El furgatori*. La mort de Titus Lucreci Guia, un dels personatges que troba Anna Tirant, s'explica a través de l'acta d'una reunió que llegim a *El furgatori*. El gust per l'excés poètic i l'habilitat en jugar amb la tècnica és visible en poemes que són petits parèntesis en la narració en forma de sextina («Sexy Tina»), els sonets del Marrumí («Marro Humit») i les dècimes que configuren el relat policíac en quintetes d'hexasil·labs («El palpable culpable»).

Així el *Romanço* és un doble viatge, el d'Anna Tirant i els seus encontres i el que fan Quim Porta i Pedrals. Anna fuig de casa seva en bona companyia literària:

La partença fou d'incògnit:
Besà el peu de la noguera
i, com una colometa,
una nit de Sant Joan,
va alçar el vol
per la pols
d'un camí d'incerta glòria²⁸.

Ho fa en el carro d'un mercader, «intermediari entre la realitat i els ideals»²⁹, que la compara amb Izmir; i troba Marc Aureli Pelegrí criat en una cort «sense luxes ni luxúries»³⁰, Titus Lucreci Guia, «guardià, eremita xerraire»³¹ i el cinisme d'un gos cec que té «lucidesa incivil»³² i que somia haver pixat al peu del Psicomorf, l'arbre –una figuera d'Egipte– que hi ha a la plaça de Bolló, on els vilatans discuteixen les grans decisions. El segon és un viatge urbà. Quim Porta i Pedrals disputen sobre el procés de (re)escriptura de la novel·la d'Anna Tirant, i ho fan durant una llarga passejada peripatètica, en la qual enllacen noms

²⁶ Josep Pedrals, *El Romanço d'Anna Tirant*, Castellar del Vallès, La Breu, 2012, p. 9.

²⁷ *Ibidem*, p. 38.

²⁸ *Ibidem*, p. 28.

²⁹ *Ibidem*, p. 107.

³⁰ *Ibidem*, p. 64.

³¹ *Ibidem*, p. 97.

³² *Ibidem*, p. 133.

de carrers que ajuden a fer progressar la discussió entre els dos autors. El Passeig Maragall introdueix el Maragall dels *Elogis* i proposa un exemple per la col·laboració literària entre tots dos: «Maragall deia que la forma és "l'empremta que en la matèria de les coses ha deixat el ritme creador". Si no avancem amb un ritme comú, no aconseguirem l'estil idoni!»³³. En passar per la Plaça Folch i Torres, aquest autor és defensat com un dels primers a portar la ficció del ruralisme a l'entorn ciutadà³⁴. Pedrals practica una literatura urbana inspirada en les combinacions malabars que ofereix el nomenclàtor i el plànol, com havien fet, entre altres, Joan Brossa o Vicent Andrés Estellés o Montserrat Roig. Pedrals ho defineix com «perfeccionament privat de la bibliomància»³⁵, l'art endevinatòria que consisteix en obrir un llibre per una pàgina a l'atzar i interpretar el que s'hi diu. Aquí la conversa-passeig amb Quim Porta es fa per diversos barris de Barcelona: «Sortes Nomenclaturae»³⁶. La bibliomància és el correlat de la recerca d'un sentit i relació entre el *Furgatori* i el *Romanço*. La sorpresa del co-autor Pedrals és compartida pel lector i li alleugereix la responsabilitat: «em resultava difícil esclarir quin era l'eix principal entre tantes accions secundàries»³⁷. Que resol qualificant-la com a «punyetera novel·la per entregues, un fulletó amb notes surrealistes»³⁸. En una anagnòrisi Quim Porta es volatilitza, s'envola, fa pampallugues i flameja. Consistència inconsistent que ja havia estat anunciada pàgines abans:

–Puix sou de cos imprecís
i de consistència vaga,
reveleu-nos quin encís
us oculta i us amaga,
quin és l'embruix que us emporta,
il·lusionista Quim Porta³⁹.

Enmig d'una discussió molt encesa, Porta adreça a Pedrals una crítica pertinent, la qual crida un cop més l'atenció del lector envers el caràcter metaliterari del projecte: «– Exacte, per amor a l'Art! No per amiatat, simpatia o estima... Aquesta és una altra de les teves culpes, poeta: l'amor no el dirigeixes a l'Home, sinó a la Poesia!»⁴⁰. Pretensió que és reblada: «Perquè la vida de poeta que desitja és, més que res, un procés d'autodestrucció brutal, un holocaust de l'ésser en l'obra»⁴¹. El *Romanço* culmina amb Pedrals sol, abocat a explicar d'on ve: «Vinc de la veu de la veu de la veu / que –vés tirant– surt del fons de la gola / del rebesavi de l'avi que seu...» I completa amb un «la vella guspira / del 'vés tirant' et transporta a la fira / d'on surt la veu de la veu de la veu»⁴².

³³ *Ibidem*, p. 42.

³⁴ *Ibidem*, p. 106.

³⁵ *Ibidem*, p. 113.

³⁶ *Ibidem*.

³⁷ *Ibidem*, p. 144.

³⁸ *Ibidem*, p. 146.

³⁹ *Ibidem*, p. 83.

⁴⁰ *Ibidem*, p. 109.

⁴¹ *Ibidem*, p. 111.

⁴² *Ibidem*, p. 169.

L'«Èxode» conté una de les explicacions del llibre i és un final obert a noves aventures:

convé que l'entretengui
 quelcom interessant
que li adeliti el viure.
 ... que importa anar tirant,
cabussar en bany de lletra
 la ment, etcètera, etcètera⁴³.

Com ha recordat Pau Sanchis, en la poesia de Pedrals no només domina l'aspecte lúdic:

El joc, però, “significa” i va trenant tot un seguit d'històries [...] que formen part d'un tot que és el veritable *Bildungsroman*, el relat iniciàtic que s'amaga rere aquest romanço, no tant d'Anna Tirant, sinó del mateix Josep Pedrals, autèntic protagonista de l'anagnòrisi d'aquesta tragèdia arromançada, d'aquest elogi de l'anar tirant⁴⁴.

Ludisme i control de l'ofici són distintius primordials en l'obra d'aquest poeta entrapelista, que, com recorda el sermó de Joan l'apotecari, és «la virtut de trobar l'estabilitat entre l'esperit de relaxació lúdica i l'excés de serietat»⁴⁵.

* * *

Amb aquests tres llibres Pedrals ha iniciat la construcció d'un petit univers literari. La seva atenció al *poioumenon* o la personal adaptació de la metaficció en vers proposa un recorregut des de models poètics a *Escola italiana*, el gran pecat de *El furgatori* és disfressat de recerca folklòrica, fins arribar a les discussions peripatètiques i metaliteràries de *El romanço d'Anna Tirant*. Josep Pedrals ens fa passejar per un hipotètic període de formació, en una pseudohistòria (teòrica i pràctica) de la literatura (*Escola*); ens convida a residir en un poble imaginari que resumeix les essències d'un folklore escatològic en un excèntric mirar-nos el melic (*Furgatori*); i ens fa travessar paisatges urbans ben coneguts en clau de referències sàvies gràcies a la bibliomància (*Romanço*). La metaficció és un potent recurs literari per reclamar l'autoconsciència i cridar l'atenció sobre l'estatut de la literatura com a un artefacte. A través de la ironia i l'autoreflexió ajuda a definir críticament la relació entre realitat i ficció. Obliga el lector a prendre consciència de l'acte de lectura, ens distancia de la matèria literària en denunciar la fragilitat de tot plegat. Josep Pedrals controla l'esperit lúdic per debatre i rebatre en clau sobre aquelles poques coses que són l'essencial de la vida: l'humor i l'amor, el sexe i l'escatologia, la sorpresa de l'aventura. *Anar tirant*. L'art ens ha d'obrir els ulls, ens ha d'ajudar a veure el món amb una nova mirada, i aquest objectiu Pedrals l'aconsegueix amb escriure.

⁴³ *Ibidem*, p. 191.

⁴⁴ Pau Sanchis, «El bildungsroman de Josep Pedrals», *Caràcters: és una revista de llibres*, 60 (2012), p. 19.

⁴⁵ Josep Pedrals, *El furgatori*, p. 32.

Josep Pedrals és un poeta amb ofici, que té una orella atenta a la tradició i l'altre al rebombori del carrer, de l'actualitat. Aconsegueix passar pel sedàs de la tradició i de l'ofici el present del present, desterrant la poesia no compromesa amb la llengua, poc atenta a l'exterior, allunyant-se de les deliquescències del jo, allò que Enrico Testa ha definit de debilitament de la veu en primera persona, amb el seu estatut i de la seva posició, l'òrbita del procés de blanqueig, reducció o «deflació del jo»⁴⁶.

L'obra del jove poeta Pedrals persegueix la unitat en el caos i aconsegueix un caos unitari. Obrint múltiples fronts contradictoris i complementaris, assajant veus i diccions. Fent provatures. *El furgatori* és en teoria l'aplicació de «tota la teoria exposada en les suposades traduccions d'*Escola italiana*»⁴⁷. I *El romanço d'Anna Tirant* ampliació i superació de l'anterior. L'obra de Pedrals es perd en la immensitat de la petitesa:

Ha estat una promesa
de grandesa
faraònica
copsada en una esberla de bocí⁴⁸.

Diu el refrany, «Estudiants, rates i pardals, mals animals». El poeta Pedrals recupera el cant dels pardals, és un “pardal” (en el millor dels sentits), és a dir un home astut, que obra en profit propi. Josep Pedrals és un poeta d'estètica *vintage* que sap (re)crear un món original a partir d'aparents rampoines del passat. Els insufla nova vida. Alguns lectors es poden preguntar si són tan sols provatures d'una futura poètica. Potser és més temprat relacionar-lo amb il·lustres avantpassats com Pessoa o Foix, o coetanis com ara, en un altre domini, Wes Anderson, autors que com Pedrals ens submergeixen en una crisi de la idea de personalitat i aconsegueixen prestidigitacions verbals i visuals d'alt voltatge, mutacions, plantejaments inèdits i inaudits, sorprenents sempre, demostrant que la literatura és una activitat que ens connecta amb una llarga tradició, i és simultàniament una cosa una mica arcaica i oberta al futur, que ens permet l'experimentació i el descobriment de nous ravalers que són (eren ja) al centre de la urbs. Perquè Pedrals, «metàfora mutant», aposta per una literatura de risc:

El que importa d'un artista
és la força i el valor
per ficar-se a l'autopista
anant amb ciclomotor⁴⁹.

⁴⁶ Enrico Testa, *Per interposta persona. Lingua e poesia nel secondo Novecento*, Roma, Bulzoni, 1999, p. 15.

⁴⁷ Nota a la solapa del llibre.

⁴⁸ Josep Pedrals, *El Romanço*, p. 17.

⁴⁹ *Ibidem*, p. 176.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Calvo, Lluís, «Josep Pedrals: fil o gènesi d'una biblioteca», *Poetari* (Juny 2013), pp. 6-10.
- Fowler, Alastair, *The History of English Literature*, Cambridge MA, Harvard University Press, 1989.
- Gimferrer, Pere i Bonada, Lluís, «He llegit amb gran entusiasme *El furgatori*, del poeta Josep Pedrals», *El Temps*, 01/08/2006, p. 69.
- Pedrals, Josep, *Els buits enutjosos*, Barcelona, Associació Cultural Container, 1999.
- , *Escola italiana*, Barcelona, Ed. 62, 2003.
- , *El furgatori*, Cornellà de Llobregat, La Breu, 2006.
- , *El Romanço d'Anna Tirant*, Castellar del Vallès, La Breu, 2012.
- Roda, Lluís, «Notes a propòsit d'*El furgatori* de Josep Pedrals», *Reduccions. Revista de poesia*, 95 (2009), pp. 145-149.
- Sanchis, Pau, «El bildungsroman de Josep Pedrals», *Caràcters: és una revista de llibres*, 60 (2012), p. 19.
- Testa, Enrico, *Per interposta persona. Lingua e poesia nel secondo Novecento*, Roma, Bulzoni, 1999.

